

Hétfői

Frisso Ujrad

ot. Universitatii
din Cluj

Felelős szerkesztő:
Dr. GARA ERNŐ

(független politikai hetilap)

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Str. Mihai Viteazul (Rákóczi-u. 16)

Táviratok

Miért kellett a szovjet
kormányának a beszarábiai
kérdést felszínen tartani.

— **Konciliánsabb magatartás várható.** —

Bukarest, márc. 23. Egy párisi jelentés érdekesen világít a beszarábiai kérdésre. E szerint a beszarábiai egyezmény ratifikálása előtt az volt a helyzet, hogy a szovjetkormány azért kellett Beszarábiáért belföldi agitációt indítania, mert a külföldi monarchista emigránsok a kérdést ellenforradalmi propagandának használták. Most, hogy a ratifikálás megtörtént — mondja a jelentés — a szovjetkormány ebben a kérdésben visszatérhet eddigi konciliánsabb magatartásához, ami a bécsi orosz-román konferenciát illetőleg kedvezőbb kilátásokkal kecsegtet.

Avarescu hazaérkezett Olaszországból.

Bukarest, márc. 23. Avarescu tábornok olaszországi utjáról holnap Bukarestbe érkezik. Avarescu hazaérkezését nagy türelmetlenséggel várja a közvélemény, amely érdekes magyarázatokat vár a megleszült olasz kérdésben.

Tatorescu beszámol a cluji tüntetésekről.

Bukarest, márc. 23. Tatorescu miniszter holnap jelentést tesz Bratianunak a cluji eseményekről.

Jorga — pártelnök?

Bukarest, márc. 23. Jorga és Maniu között fuziósz tárgyalások folynak, amelybe Argentoianuék is belevonják. Elvi kérdésekben állítólag már megegyezést állított. Az új párt elnöke Jorga lesz.

Szemüveget

áruló órák van elég, de specialis optikus csak egy

FRIED optikus

Calea Traian No. 2., ahol szakaszerűen kiállítva a legolcsóbban vásárolhat és javíthatat szemüveget, lorgnettet és távcsövet.

Fess
kis
formás

lába lesz ha

cipőt

Halásznál

vesz Plata Bratianu [Deák-tér]

Ötszáz hamis budapesti érettségi bizonyítvány Erdélyben.

Üzérkedés a budapesti Kereskedelmi Akadémia bizonyítványával. Folynak a letartóztatások. A külügyminisztérium feljelentést tett a budapesti román követség útján.

A nagyváradi rendőrség az elmúlt héten letartóztatott két magánhivatalnokot, akikről kiderült, hogy a budapesti Kereskedelmi Akadémia érettségi blankettáin hamis bizonyítványokat hoznak forgalomba.

A nyomozás, mint Nagyváradról jelentik, mára szenzációs eredményre vezetett. A letartóztatott hivatalnokok a vállalat során egy listát diktiláltak fel a rendőrségnek, amely szerint

Erdélyben már eddig több mint ötszáz ilyen hamis érettségi bizonyítványt hoztak forgalomba.

A nyomozás számai Cluj, Sigmár, Sepsiszentgyörgy,

Csiksztereda, Marosvásárhely és Erdélynek még számos városába nyulnak. Eddig számos letartóztatás történt. A külügyminisztérium

a budapesti román követség útján interveniált az ügyben a magyar kormánytól és sürgős vizsgálatot kért.

Budapest, márc. 22. A budapesti román követség interven-

ciójára a magyar kormány elrendelte a bizonyítványhamisítások ügyében a vizsgálatot. Házkutatást tartottak a Kereskedelmi Akadémia irattárában. A házkutatás során megállapítást nyert, hogy

a Kereskedelmi Akadémia könyvei eltűntek.

A vizsgálat az ügyben két országban erőlyesen folyik.

Tabán rendőrkapitányt Sigheten letartóztatták.

A rendőrkapitány, mint veszedelmes házibarád.

Tabán György rendőrkapitány neve eléggé ismert a lapok híradásaiból. Az erdélyi sajtónak csaknem minden organuma megforgatta már ezt a nevet, amelyhez különböző városokban elküvetett számtalan visszaélés asszociálódik. Legutóbb a gyulafehérvári törvényszék ítélte egy évi fogházra a dicstelen multu rendőrkapitányt, aki ezt az ítéletet megfellebbezte és így ideiglenesen szabadlábon maradt. Nem sokáig élvezte a feltételes szabadságot, mert amíg az egyik ügye fellebbzés alatt áll, egy másik ügyben — mint Szigetről jelentik — az oltani vizsgálóbíró

tegnap letartóztatta a bírheid rendőrkapitányt

Az újabb letartóztatás előzményeiről a következő jelentést kaptuk.

Az előkelő házibarád.

Máramaroszigeti főkapitánysága idején Tabán György jó barátságot kötött egy oltani Valean nevű iparos feleségével. A házibarátság szabályai szerint otthonos lett a családban és a derék Valean talán még büszke is volt rá, hogy ilyen előkelő barátságra tett szert a felesége révén. Az előkelő barátságot azonban szegény Valeannak drágán kellett megfizetnie.

Hopp, egy levél!

A dolog úgy történt, hogy a kapitány ur egy levelet talált a vendéglátó házigazda írásai között, amely bár egészen ártatlan természetű volt, de egy nagy szépséghibája volt: elvtárs megszólítással kezdődött.

A felszarvazott férj fizet

Ebből a megszólításból szép tökélet kovácsolt az élelmes házibarád. Másnapra magá-

hoz rendelte Valeant és a következő baráti figyelmeztetést intézte hozzá:

— Tegnap ezt a levelet találtam a lakásán. Ebből a levélből megtudtam, hogy maga egy veszedelmes kommunista. En — mint rendőrkapitány — nem tehettem másként, amint hogy ezt a levelet „hivatalos utra tereltem”. Magát most le kellene tartóztatnom. De én nemcsak rendőrkapitány vagyok, hanem ember is és főleg a maga házának jó barátja — megmondom magának őszintén: az ügyet pénzzel el lehet intézni. . . Nem nekem kell a pénz — én el sem fogadnám magától, hanem Bukarestben kell felhasználnom, ahol az ön ügyében dönteni fognak.

A szegény Valean mit tehetett egyebet, odaadta, amennyi pénze volt, tizen-nyolcezer lejt.

A kapitány ur dutyiba került.

A kapitány néhány nap mulva elkészönt a vendéglátó házigazdájától azzal, hogy Bukarestbe megy az ügyét elintézni. Hogy valóban hová ment akkor Tabán ur, ezt tudjuk az erdélyi lapok jelentéseiből, amelyek arról számoltak be, hogy több erdélyi városban elküvetett visszaéléseiért a gyulafehérvári törvényszék egy évi fogházra ítélte.

Amikor a poruljárt Valean Tabán viselt dolgairól értesült feljelentést tett ellene és ennek a feljelentésnek alapján tartóztatta le tegnap Grád szigeti vizsgálóbíró az erdélyi szerte portyázó rendőrkapitányt.

A Victoria kávéház a legkellemesebb szórakozóhely. Esténként cigányzene!

Gyűjtsünk egy járványkocsira

Mentsük meg a betegeket és az egészségesekeket! — A kórház vergődik a nincstelenségben.

Több ízben szövéttük azt a körülményt, hogy a helybeli kórház nem képes ellátni egy halvanezerlakosú város szükségletét. És valahányszor ez a kérdés valamely eset kapcsán felmerül, mindig kifejeződik a szomorú ellentét: egy áldozatkész, nem is intencióktól átfutott orvosi kar és a minimumot meg sem közelítő anyagi adottságok. Hogy a kórház ma még korlátozott lehetőségek mellett is működik, az csak az orvosi kar megfeszített munkájának köszönhető, amely ügyszőlővén semmiből tartja fenn az intézményt. Hely nincs, gyógyszer, kötszerek, élelem nagyon korlátozottan állnak a rendelkezésre egy van csak, ami a kórházban a lelket tartja, ami szinte a lényeg bőségében van: pompás tisztaság és áldozatkész orvosi lelkiismeret és tudás.

Hogy milyen küzdelembe kerül ma a kórház fenntartása, arra vonatkozólag újabb bizonyosságot szolgáltat egy kérelem, amelyet a vezetőség intéz a város közönségéhez.

A kórház vezetősége arra kéri a város közönségét, adakozzék egy járványkocsira, mert

a most még használatban levő járványkocsi rozoga, nem lehet már tovább üzemben tartani. Veszélyes egyaránt a város közönségére és a betegekre, hogy a járványos betegeket ebben a törött ablaku, beütött oldalú kocsihoz szállítsanak a városon keresztül.

A nagy adókmellett, amiből nem jut ilyesmire, elbírjuk már ezt a kis ráadást: adakozzunk egy járványkocsira!

Hamisítják már az Elefánt-bankókat.

Budapesten készültek a hamisítványok. Riadalom a visóvölgyi munkásság között. — Megjósolták a hamisítást!

A Hétfői Friss Ujság megemlékezett már arról, hogy a Visóvölgyben egy különös pénz van forgalomban: az ottani Elefánt Jakereskedő cég által kibocsájtott 10, 25, 50 és 100 leus csekkek. A fatermelő cég ezekkel a Jancsi bankókkal fizeti a munkásait és ez ugyszólván az egyetlen fizetési eszköz azon a vidéken, ahol nemcsak az üzletekben, de a vasuti állomásokon is elfogadják fizető eszközzül.

Az Elefánt bankók közönséges nyomdai blanketták, a hátlapjukon 10 banis okmánybélyeg és a felsővisó percpetia körpecsétje.

Rámutatunk arra a veszedelemre, hogy ezek a bankjegyek könnyen hamisíthatók, amiből nemcsak a cégnek, hanem a munkásoknak is kára származhat. Mintha jósoltunk volna, az eset már is bekövetkezett.

Máramaroszigeti tudósítónk jelenti, hogy a felsővisó sziguranca letartóztatott egy Hausvater Mayer nevű bádigos segédet, akinél mintegy

háromszázezer lej értékű Elefántcsekket talált.

A vállalatnál Hausvater előadta, hogy a hamis csekkek Budapesten készültek, ahol egy Kahán nevű volt szigeti kereskedő adta át neki értékesítés céljából.

A visóvölgyi munkásság körében nagy a riadalom a hamis csekkek miatt, mert azokból már sok van forgalomban. Mozgalom is indult meg abban az irányban, hogy a forgalomban levő hamis csekkekért az Elefánt cég vállalja a felelősséget, hogy a munkások ne károsodjanak azért, mert egy cég kötelezőleg rájuk erőszakolja a jancsibankóit.

Leánykereskedő volt a halmeui török vőlegény.

Egy romantikus házasság szomorú epilógusa. — Weisz Róza segítésért kiált Konstantinápolyból.

A Hétfői Friss Ujság írta meg a nakidején azt a regényes házassági történetet, amelynek hőse egy Haman Jusuf nevű török ifjú, hősnője pedig Weisz Róza halmeui zsidóleány volt. Még a hófrások idején történt, hogy az egyik vonat a halmeui állomáson elakadt és az utasok kénytelenek voltak a kisvárosban elszéledni. Így került az ifjú török Weisz Róza nagyapjének vendéglőjébe, ahol leves és hús között olthatatlan szerelemre gerjedt a szép Róza irányában. Jusuf a gyors elhatározások és a cselekvés embere és így a feketekávéval már meg is kérte a keleti szépség kezét és bámulatremelő energiával, meg némi pénzzel is kiharcolta, hogy Weisz Róza még a délután folyamán felesége lett. A leány Köhéyesden lakó édesanyját

azzal szédítette meg, hogy neki Konstantinápolyban pazar pompával berendezett palotái vannak, annyi pénze van, hogy meg se tudja számlálni és végül megígérte, hogy rövidesen az egész Weisz-családot magával viszi Törökországba, ahol egy foglak élni, mint egy kalifa.

Igy történt, hogy a halmeui Weisz Róza, mint Jusuf hitese felesége elrobogott messzi idegenbe — Törökországba. Amikor mi ezt a gyaszosan romantikus históriát megírtuk, kifejeztünk az az aggodalmunknak, hogy ez a gyorsforraló Jusuf közönséges kalandor és a szegény Róza az előjelek után itélve, valami nemzetközi sszhámos kezébe került. Ezt a gyanunkat csak megerősítette az a tény, hogy az öreg Weisz, aki Köhé-

nyesden mézszáros, hetekig, sőt hónapokig semmi értesítést nem kapott a leányától. A Weisz-család türelmetlensége már a tetőpontra bágott, amikor amikor a napokban végre megérkezett Weisz Róza első levele Konstantinápolyból.

A levélből kiderül, hogy a szerencsétlen Róza regényesen indult házassági kalandja veszedelmes bűnügyi történeté fajult és a göndörfürtű falusi zsidóleány most egy körmönfont kalandor szorító és undok hálszájából kiált segítségért. A rendkívül érdekes levél különben így hangzik:

Kedves Apám!

Tudatom veletek, hogy Konstantinápolyban vagyok és olyan helyzetben, amelyről jobb nem is beszélni. Egész nap csak sírok és imádkozom, hogy a jó Isten csak egyszer segítsen ki innen, ebből a borzalomból és veszesen haza az én jó családom körébe.

Tudjátok meg, hogy az az ember, akit férjemnek kell nevezni nem más, mint egy országosan körözött zsebmetsző, betörő és többszörösen büntetett gonosztevő.

Már amikor megérkeztem Konstantinápolyba, rögtön láttam, hogy kedves férjem egy hazug, hochstapler, mert nemcsak hogy palotái nincsenek, hanem még egy kunyhó sem volt, ahol fejünket lehajthattuk volna. Egy piszkos, férges török zugszállodában lakunk, borzasztó alakok járnak hozzánk, mind cinerees gazemberek, berugnak és szemtelenségeknek vetem. A „férjem” mindezt tűri, sőt ha nem vagyunk hozzájuk barátságos, durván rám támad és meg is ver.

Könyörgőve kérem édes apámat, küldjön nekem azonnal anynyi pénzt, hogy hazautazhassak, mert különben sohasem látja többé szerencsétlen Rózáját.

A levélről párnappal alatt tudomást szerzett a kis város társadalma, amely most nagy részvétellel tárgyalja a szegény Weisz Róza szörnyű tragédiáját. Amint értesülünk, az öreg Weisz, ügyvédje tanácsára hivatalos utra tereli az ügyet és lépéseket tett, hogy a bukkaresti török konszultátus utján szabaddítsák ki a leányt a veszedelmes szélhámós karzói közül. Halmban most egyébről sem beszélnek, mint a Törökországban szenvedő szép zsidóleányról.

Szatmári Takarékpénztár Egyesület Gazdasági és Népbank Részvénytársaság

Tartozik

Mérleg-számla 1923. december hó 31-én.

Követel

Vagyon	Lei	b	Lei	b	Téher	Lei	b	Lei	b
Részpénz			993.873	81	Részvénytőke	2.700.000			
Váltótárca			8.558.145	72	Tartalékalap*	678.223			
Jelzálogos kötvény és törlesztési kölcsönök			790.126	70	Veszteségtartalék**	280.000			
Rézizálog kölcsönök			37.500		Kétes követelések külön tartaléka	425.000		4.083.223	
Folyószámla adósok			29.460.865	84	Nyugdíjalap			113.699	24
Szatmári Gőzmalom Társ. részvények			2.273.378		Betétok:				
Értékpapírok			3.485.541	40	Könyvecskékre	30.165.468	49		
Nyugdíjalap értékpapirjai			101.093	75	Folyószámlán	5.269.696	16	35.435.164	63
Ingatlanok:					Hitelezők			2.759.092	37
Int. ház: Str. Col. Iacobini 1	150.000				Visszleszámitolt váltók			2.153.341	16
Str. Petru Rares 3 sz. bérház	18.000		168.000		Éng. jelzálog kölcsönök			300.510	81
Kezességi adósok			5.661.000		Fel nem vett osztalékok			46.920	50
					Átmeneti kamatok			391.768	
					Kezességi hitelezők			5.661.000	
					Mult évről áthozott nyereség	3.032	11		
					Folyó évi nyereség	581.773	47	584.805	58
			51.529.525	31				51.529.525	31

Satu-Mare, 1923. december hó 31-én.

Broczkó Gyula s. k.
ügyvezető-igazgató.

Wallon Lajos s. k.
igazgató

Nigriny Sándor s. k.
tőkegyel.

A z I g a z g a t ó s á g:

Dr. Ambrózy József
Dr. Göbl Alajos
Dr. Lengyel Alajos
Dr. Vajay Imre

Dr. Antal László
Hámon Róbert
Litteczky Endre
Dr. Vajay Károly

Dr. Antal Sándor
Dr. Harcsár Géza
Muhi Miklós
Verécsy Antal

Asztalos Sándor
Dr. Helmechzy József
Szűcs József

Dr. Farkas Antal
Kótay Pál
Uray Jenő
Dr. Wallon Gyula

F e l ü g v e l ő - b i z o t t s á g:

Deák Kálmán
Kertészffy Gábor

Félegyházi László
Károlyi István

Gönczy Pál
Jankovits János

Dr. Vetzák Ede

Iskola Kertészffy Gábor Szatmári Központi Könyvtár © Fund. Dr. Vetzák Ede Szatmári - BCU Cluj-Napoca.

Utleve

ügyeit legolcsóbb

Katz Jenő

Piata Bratlan

ÁLTALÁNOS IP

A biztosító köz

„GE

Román Alta

képviseletét átvettük és k
ügyeikkel ezental hozzáuk
sitások minden ágában t
teljes megelégedésére.
felül. — TÚZ, ÉLET, BA
SZÁLLITMÁNYBIZTOSÍTÁ
vagyobb készséggel nyujt

Fisch

Piata F

Értesitem a m. t. hölgyek
haza érkezett és a leg
magával Satmar

Feltűnő

olcsó ára

Férfi inge

gallérok,

nyakkendő

olasz kalap

a legszebl

választékba

Iczkov

Testvérek

Cipész műhel

meguyítottam

Készletek leghibálabb izle

mindennemű férfi és nő

Szíves partfogást

Grünfel

cipész Bathányi u.

Munkásoknak

15% engedmé

Szép madár

Fekete

vasud

Piata Bratlan

Vizum
gyorsabban intézi
futár iroda
(k-tér) 3 szám

RESKEDERMIRT.

asára hozzuk, hogy a

ALA

itő Társulat

társulat régi felei biztosítási

edjenek. A Generala a bizto-

szatmárvármegyei község

tartalékai 150 millió leon

ROSSÁG, ÖVEG BETÖRÉS és

ak; felvilágosításokat a leg-

ri és Kereskedelmi R.-T.

Antal

Plata Brank-tér 14.

külföldi bevásárlási utjárd

nyári udvarságokat honta

b selyemáruház

Orga" írógépét

rga" rendszerű legújabb látható

ású szilárd strapa gép ára 8500

jótállás mellett.

Negtekinthető Papnövelde-u. 8 sz.

nyai-utca 17. Gyenénél vagy

zár Aladár papírüzletében.

Ulevél

vizumokat sze-

rez gyorsan és

pontosan, futár

vasárnap,

szórdán és pénteken

EVJOVITS Salu-Mare,

Plata Brank-tér Dacia udvarban.

IGYELEM!

Alki olcsón és jól akar

ruházkodni, keresse fel

szabóműhelyemet

volt hatósági mésszárszék

Boros Bálint-utca

STARK JENŐ

gy ismülo

felvétetik

CIPÉSZ-

műhelyemet áthelyeztem

Kazinczy-utca 26 sz. alól

Boros Bálint-u. Városi huszár

helyiségébe. — Szíves

pártfogást kér tisztelettel

Sustyák Bálint cipészmeister.

Vizumokat

leggyorsabban és leg-

pontosabban elintézi

Katz utlevélvizumozta-

tási iroda str. Horia (Ká-

roly-kód) 2. Telefon 18.

Kályha

átalakítást,

Az eltréflizett igazság.

Három rabbi kezén elcsuszott egy szegényember sorsa. Testvérharc papbíróssággal, aszerolással röpcédulákkal és rendőri beavatkozással. A satumarei főrabbi nyilatkozik az ügyről.

A nagybányai uccákon néhány nappal ezelőtt egy elkecsereget ember röpcédulákat osztogatott. Nem valami államlelőrgató szöveg volt a röpcédulák amit Grünfeld Majer szatmári lakos nagy ügyhöz méltó forradalmas szennvedéllyel osztogatott a járdakelők között, hanem egy Szatmáron megcenzurázott, aszer" szöveg. A röpcédula román, héber és magyar nyelven a következőket hirdette világá:

Ezuton tudomására adatik mindazon zsidó hitvallásu egyéneknek, akik Baisa Márton (Nagybányai Grünfeld Márton [Bumi] vendéglőjében Strada Regele Ferdinand [volt Kossuth Lajos-utca] 9. szám alatt étkezni szoktak, hogy nevezett vendéglő Krauss Alozes nagybányai és Grünwald David szatmári főrabbi urak által a bikszádi pap hozzájárulásával szigorúan aszerolva van, tréllinek lett nyilvánítva, azon okból, hogy a zsidó hitvallás törvényei ellen sulyosan vétett.

Ismételljük, a röpcédula cenzurázva volt és így annak a terjesztése semmi akadályba nem ütközhetett. És mégis: egy nagybányai rendőrliszt a rendőrségre cíálta az aszerforradalmáit és elkoboztatta az állam szempontjából egy cseppet sem veszedelmes cédulákat.

Ezzel az ügygel kapcsolatban a "Nagybányai" című hetilap március 16-iki számában a következő hír jelent meg:

— A testvér hamis vádja a testvér ellen. Grünfeld Majer szatmári lakos a helybeli főbíró és utcákon rendőri engedély nélkül román, zsidó és magyar nyelvű röpiatokat terjesztett Grünfeld Adolf Márton ellen, melyekben ennek Reg. Ferdinand (Kossuth) utcai kóservendéglőjét azzal vádolták, hogy ez a nagybányai, szatmári és bikszádi rabbi által aszerolva lett, vagyis tréllinek van nyilvánítva. A röpiatokat egyik rendőrliszt sétaközben észreverte s elkoboztatta. Az ügyben hivatalosan is megkérdeztek Krauss Mór itteni főrabbit, aki a röpiat valótlán tartalmát s a nevével való sulyos visszaélést mindenben igazolta. Így az engedély nélküli röpiatörő, üzlet és becsületsértő liver ellen megindult a büntető eljárás.

Es most következnek a történet, ami ezt a röpcédulasajtóharcot felidézte:

Grünfeld Majer ezelőtt néhány évvel kölcsön adta minden pénzét — harmincezer lejt — a mostohabátyjának, Grünfeld Adolf nagybányai vendéglősnek. A kölcsönügylet megkötése minden formalitás nélkül történt, még tanu sem volt jelen és ezt a tényét Grünfeld Adolf arra használta fel, hogy amikor az öccse visszakérte a pénzt, nem ismerte el a tartozását. Grünfeld Majer rituális szokás szerint a rabbi elé hívta a bályját. A nagybányai rabbi megidézte a vendéglőst, aki megtagadta a rabbi parancsát. Erre Krauss főrabbi kiadta az "ászer". Ez azt jelentti, hogy rituális szempontból megbízhatatlannak nyilvánítja. Grünfeld Adolf vendéglője, mert nem tett eleget a vallási kötelességének.

A kifosztott testvér másutt is próbálkozott. Hasonló módon akarta megidézteni a liverét a szatmári és a bik-

szádi rabbi elé. Nem sikerült. Mindketel rabbi kiadta az aszer nyilatkozatot a renitens Grünfeld Adolf ellen.

Amikor a vendéglős látta, hogy a makacssága könnyen az egyszienciájába kerülhet, felkecserte a nagybányai rabbit...

...és itt elveszett az ügy a vallási misztériumok dzsungeljébe, melyből a következő képen került elő:

A vendéglőst, aki beösmerte, hogy az öccse kölcsön adott neki harmincezer lejt, arra kötelezte egy papi választott bíróság, hogy ennek az összegnek csak felét kell megfizetnie és ezt sem egysezerre, hanem ezer lejes havi részletekben.

Ehez az ítélethez még azt is tudni kell, hogy

a vendéglős jómóda ember, a kifosztott öccse pedig földhözragadt szegényember.

Ezt a körülményt is figyelembe véve ez a papi ítélet egyenesen felháborító.

A méltánytalanság még tovább fokozódik. Grünfeld Adolf, amikor az ítélet értelmében az első részlet fizetésére került volna a sor, anelyelt, hogy fizetett volna

feljelentette az öccsét, hogy veszedelmes kommunista, akit ki kell utasítani az országból.

Nehezen vergődött ki a szegény "felperes" ebből a vádból és azután, amikor látta hogy semmire sem megy a bátyjával, végső kétségbeesésében a röpcédulához folyamodott. És a rendőrség kivette a kezéből ezt az utolsó fegyvert és a nagybányai főrabbi, a nevével való sulyos visszaélésnek" deklarálta az általa kiadott "ászer" terjesztését.

Igy fejlődött fel egy egészen magántermészeti családi viszálykodás közüggé azért, mert beavatkoztak egyházi és világi tekintélyek és a végén is a hamisság győzött az igazság ellenében. Nem is merjük kelleni, hol a hiba. Olyan tekintélyek és hozzáfehérhetetlenek elképzelt fóru-

mok döntöttek az ügyben, hogy kérdőjele görbülnek a csodálkozástól: hogyan lehetséges, hogy a nagybányai, a szatmári, a bikszádi főrabbi és a nagybányai rendőrség kezei között így elcsusszék egy szegényember igazságos ügye?

Mit mond a satmári főrabbi?

Megkérdeztük Grünwald főrabbit, mi a véleménye erről az ügyről, amely cseppet se alkalmas arra, hogy a papi tekintélyt megszilárdítsa.

— Én nem ismerem részletesen az ügyet, annyit mondhatok, hogy járt nálam Grünfeld Mayer és azt panaszolta, hogy Krauss nagybányai főrabbi nem járt el pártatlanul ebben az ügyben. En ezt a vádat meg sem hallgattam, olyan messze esik attól, hogy hitelt adjak annak. Az ügynek ilyen elintézését különben én sem tartom igazságosnak...

Ezt mondja a főrabbi. És mit mondjunk mi? Semmit sem mondhatunk, csak keserűen állapítjuk meg, hogy szegény Grünfeld Majer igazságát — eltréflítették.

Jó karban levő

PIANOT

keres megvételre Tarnoveanu ügyész. Ajánlatokat a Kiadóhivatalba kérünk.

A színházi szezon mérlege.

Marcus István vezérfelügyelő Satmaron. A színházi bizottság újraéled. Az elmúlt szezon mérlege és a jövő évad perspektívái. A színházi bizottság vasárnapi gyűlése

Mint nemrégiben jeleztük, Marcus István a határvidéki színházkerület vezérfelügyelője Salmárra érkezett, hogy az itteni színészet elmérgesedett ügyét bevizsgálja.

A színházi bizottság ebből az alkalomból ma délelőtt dr. Papp Zoltán elnökletével ülést tartott, amelyen megjelent Marcus István és meghallgatta a bizottság előterjesztéseit a satmári színészet aktuális problémáit illetőleg.

A színházberlet kérdése

erre a szezonra már nem lehet problemaikus — ez a vélemény alakult ki a színházi bizottság ülésén. A főfelügyelő biztostolta a színházi bizottságot a direktort, hogy ez a kérdés, ha erre a néhány hónapra már csak ideiglenes formában is, de végleg megoldottnak tekinthető. A direktor koncessziója szeptember elsején lejár és akkor ugy koncesszió, mint a berlet ügyében végleges intézkedés történik.

A szezon tartamát

illetőleg a bizottság meghallgatása után úgy döntött a vezérfelügyelő, hogy

a szatmári szezon mujus 15-ig tart,

ezután a társulat a színház évad belejezéséig Nagybanán, Nagykarolyban és Szigeten játszik.

A jövőt illetőleg elvi megállapodás történt, hogy a következő években

hat hónapig (novembertől áprilisig) tart a szatmári szezon,

az év másik felét az igazgató a kerület három városában tölti. Ennek a kérdésnek kapcsán felmerült az a terv hogy

Máramaroszigeten téli állomást kell teremteni a színészet számára.

A vezérfelügyelő azt tanácsolta a direktornak, hogy szervezze át a társulatát úgy, hogy a vidéki városokban felváltva staggon előadásokat tarthasson.

Marcus István kikérte a bizottság véleményét a társulat

ez évi művészi teljesítményére

vonatkozólag. A kérdés tárgyalása folyamán az a kifogás merült fel, hogy kevés újdonságot hozott színre a társulat, a tavalyi bevált darabokat nem hozta színre és

az egész év folyamán egyetlen operaelőadás sem volt a repertoáron.

A bizottság úgy döntött, hogy a jövő szezonra azzal a direktorral, aki a kerület koncesszióját megkapja ezt a kérdést a színház bérbeadásával alkalomával szigorúan szabályozni fogja. Ezzel kapcsolatban, hogy a művészeti lehetőségek elé akadály ne gördüljön a vezérfelügyelő biztosította a színházi bizottságot, hogy a kérdést preventive fogja szabályozni úgy, hogy

mielőtt valaki megkapná a kerület koncesszióját, a pályázó anyagi lehetőségeit, díszlet, és ruhátárát és egyéb szükséges felszerelését komoly vizsgálat tárgyává tesszik

A vizsgálat eredményétől teszik függővé a koncesszió megadását.

Marcus István személye garancia arra, hogy a mi kerületünk elmérgesedett színházi ügye helyes utra terelődik.

A nagykarolyi sportbotrány.

A nagykarolyi sportvilágot élénk izgalomban tartják azok az események, amelyek nemrégiben a Nagykarolyi Atlétikai Club tisztújító közgyűlésén lejátszódtak.

Nagykarolyi tudósítónk jeleni: minden ellenkező híresztelés és nyilatkozat dacára a helyzei meg ma is az, hogy bár az új tisztúkat megválasztották,

a régi tisztúkar nem kapta meg a felmentvényt

mert a pénzkezelés körül szabálytalanságok történtek. Így például tagsági díjakból az elmúlt évben összesen kétezer lej folyt be kilencezer helyett, a nyugtát is rendszertelenül voltak kezelve.

Dr. Germán János ügyvezetőelnök úgy nyilatkozott a kényes ügyben nagykarolyi munkatársunknak, hogy

addig, amíg az egyesület zavaros ügyei nem ren-

Csak a párisi korzón

amilyenek most érkeztek

Fratil Friedmann Testvérek áruházában

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár - Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

deződnek, visszavonul az intézet vezetésétől.

A NAC választmánya e héten valószínűleg újból összehívja, hogy valahogyan elrendezze a kényes ügyet.

Hetivásár

— Új könyvem naplójára —

Szívet, szívet, szíveket tessék
Friss szívet tessék, borsdót, fájót.
Valódi vért, igazi könnyet,
Szép, hasadt fájdalomvirágot!
Tessék élelet, nem volt csókot,
Álmatlan éjjelt, promenádót
Tessék! Szép szőrt adok máma
Egy egész vérező világot!

Jönnek asszonyok bámulásra
Bimbóleányok jönnek, jönnek,
Haragzó szívet figyelnek
És csengőn csörgedező könnyet...
Szép ugye, hogy a fájdalom fut?
Hogy nyoma sincsen az örömnél,
Hogy a lapok egymásra buknak
És csupa nyitott sebet fődnek?

Itt állok a sátorban hátul
Nem lát meg, nem is láthat senki!
Be jó, hogy bitang arvaságom
Egy kölcsönkért gramfona zengi!
Be jó, hogy itt állok a vártán!
Egyszer dacos kitörés lesz még,
Lesz még, lesz még! azért is lesz még!

Most szívet, szívet, szíveket tessék!...
— Rajnai László

Tűzjárma a rendőrségen

Rendőrkör és foglyok oltották el a tüzet.

Tegnap délelőtt nagy riadalom volt a rendőrség udvarán. Kigyuladt a rozzant tetejű fogdaépület és csak a szerencsés véletlen ment, hogy sikerült egy nagyobb szerencsétlenséget elhárítani. A tüzet, amely az épület kéményéből keletkezett, idejekorán észrevették a szemfüles rendőrök, akik kibocsájtották a veszélyben levő rabokat és azokkal együtt hamarosan sikerült a veszélyt elhárítani. A rendőröknek kétös munkája akadt: tüzet oltani és a szabadon engedett foglyokra felügyelni. A rendőrök voltak-e ügyesek, vagy a foglyok ügyetlenek, a zavaros helyzetben egyetlen szökés sem történt. Hamarosan elmúlt a tűzjárma, a foglyokat visszatartották a fogdába, ahol sokáig izgatottan tárgyalták a nap szenzációs eseményét.

— Marcus Ritta [Sátmáron. Marcus Ritta hírneves operaénekes — mint értesülünk — április 16-án az Uránia nagytermében önálló opera és dalestélyt rendez Bendiner Nándor zeneművész, zeneiskolai igazgató közreműködésével. Élénk emlékek áll még a közönségnek az az óriási siker, amelyet az elmúlt évben a filharmonikus

A sighetli vasúti pénztárnoknő letartóztatott

Nagy visszaélések a sighetli állomás pénztáránál — Az állomásfőnök nem jelent meg az idézésre — Folyik a vizsgálat.

Letartóztatták a pénztárnoknőt...

Sighetul Marmatiei — M. sziget márc. 23. A vasúti vizsgáló ügyszégek ügyében lefolytatott nyomozás alapján Dobay Jolán pénztárkezelőnőt ma délelőtt letartóztatták.

— A Friss Ujság eredeti tudósítása —

Sighet, március 23. Megírják a napilapok, hogy néhány héttel ezelőtt a sighetli ügyészhez feljelentés érkezett a vasúti pénztár kezelője ellen, aki az amugy is méregdrága személyszállítási tarifát figyelembe sem véve, önkényesen magasabb díjszabást alkalmazott és rendszeresen több pénzt vasalt be az utasoktól, mint amennyi a jegyek ára. Az ügyész utasítására a sighetli rendőrség megkezdte a nyomozást, amelynek folyamán szűkséggé vált Radu állomásfőnök kihallgatása is. Az állomásfőnök azonban a Florea rendőrkapitány által küldött idézéseket három ízben is elszakította és kijelentette, hogy van ő olyan hatóság, mint a rendőrség és vele csak a bukaresti vezérigazgatóságán keresztül lehet szóbaállni. Florea rendőrkapitány erre feljelentette az állomásfőnököt hatóság elleni erőszak címén az ügyészhez.

hangversenyen elért ez a kitűnő művészasszony, akinek neve ma európaszerte elismert. Lrthető az a nagy érdeklődés, amely már a hangverseny első hírére is mutatkozik a város zeneértő közönségének a körében.

— Végrehajtás a Terménybank ellen. A kényszerjegyzési eljárás alatt levő Termény- és Hitelbank helyiségében az elmúlt héten megjelent a végrehajtó. Egy hivatalnok persesített követelésének kielégítésére az Iparhatóság határozata alapján Dr. Gergely János ügyvéd huszeder lej erejéig kielégítési végrehajtást foganasított az intézet vagyona ellen. A pénzüzetet a kényszerhelyzetre való hivatkozással felfolyamodta a végrehajtást.

— Harc a Macdonald fronton. Londonból jelentik. A távirászkok sztrájkba léptek. A táviró és rádió összeköttetés szünetel.

— Csütörtökön lép fel a Lubinszky együttes. Csütörtökön pénteken és szombaton szenzációs művészi eseménye lesz Sátmárnak. Az erdélyi körutón levő Lubinszky attrakció az Uránia mozgószínházban négy napos vendégzereplése elé várakozással néz a város közönsége, mert a művészegyüttes megállított erdélyiszerte a saját egyhangú elismerése jelzi. Szabadkai Józsefnek nagy áldozatok árán sikerült a Lubinszky együttest a sátmari vendégzereplésre megnyerni. Jegyek előre válthatók az Uránia jegypénztáránál.

— A Törekvés tisztújító

A rendőrkapitány és állomásfőnök afférje kínos hatást keltett a sighetli hivatalos körökben. mert a dolognak olyan színeze volt, mintha Radu állomásfőnök exponálta volna magát a megvádolt pénztárnoknő ellen.

Szenzációs fordulatot adott az ügynek most az a körülmény, hogy a sátmarei üzletvezetőség tudomást szerezve a dologról fegyelmi vizsgálatot rendelt el Dobay Jolán sighetli vasúti pénztárnoknő ellen. Sajó Sándor CFR felügyelő f. hó 21-én pénteken Sighetre érkezett és rovacsolást tartott a vasúti pénztárban.

Megállapította, hogy a pénztárnoknő már hosszabb idő óta követ el szabálytalanságokat nemcsak úgy, hogy az utasoknak számít fel többet a jegyekért, hanem a CFR-t is megkárosította olyképen, hogy egész jegytömböket tüntetett el és ezzel több, mint 40.000 lejelt károsította meg az államvasutakat.

Sajó felügyelő Dobay Jolán pénztárnokról azonnal felfüggesztette állásától és a vizsgálat adatait jegyzőkönyvbe foglalva beterjesztette a sighetli törvényszék vizsgálóbírójához, aki az eljárást nyomban meg is indította. A megvádolt pénztárnoknő özvegyasszony és három kiskorú gyermeke van.

közülése. Vasárnap d. e. tartotta a Törekvés M. T. E. rendes évi tisztújító közgyűlést, melyen nagy közönség jelenlétében megválasztották az új tisztikart. Titkárrá Singer Nándort választották meg.

— A Kardos cég fehérnemű varrőüzeme. A behozatali nehézségek és főleg a nagy vámtarifák arra kényszerítették a Kardos céget, hogy ismét működésbe hozza a fehérneműkészítő üzemét. Eleinte a megfelelő szakmunkások hiján sok nehézséggel kellett megküzdnie a vállalatnak, amely nagy áldozatok árán ma már kitűnő, szakértő munkásokkal dolgozik. A Kardos-cég produktumai ma már az elismerten izléses Kardos-kirakat legszébb darabjai és csak a gazdasági viszonyok enyhülésétől függ, hogy a cég varrőüzeme úgy fellejlődjék, hogy mennyiségileg is el tudja látni a város uriközönségének a szükségleteit.

Legdivatosabb
tavaszi
női kabátok
csak
Halásznál
Piata Bratianu (Deák-tér.)

Ha valódi
belvárosi cipőt
akar viselni, úgy keresse föl
Eördögh cipészt
Boros Bálint-u. 5. v. városi husszék.

Meghívó.

A Fratii Weisz Fabrica tesavare de petea si comert de piele S. A. Satu-Marei cégnek 1924. évi március hó 30-án a részvénytársaságnak strada Decebal No. 2. sz. helyiségében megtartandó rendkívüli közgyűlésére.

Tárgysorozat:

1. Egy igazgatóság és egy felügyelő-bizottsági tag lemondásának tudomásul vétele.
2. Egy felügyelő-bizottsági tag választása.
3. Esetleges egyéb indítványok.
Satu-Mare, 1924. március. 19.
az igazgatóság.

Meghívó.

A Weisz Emánel Fisi r.-t.-nak 1924. évi március hó 23-án d. e. 10. órák Satu-Mare-ban a r.-t. str. Aurelianun levő üzlethelyiségében megtartandó rendes közgyűlésére.

Tárgysorozat:

1. A mérleg és zárszámadások megvizsgálása és elfogadásának kérdése.
 2. Az igazgatóság és a felügyelő-bizottság megadandó felmentvény tárgyalása.
 3. A lemondását bejelentett 3 igazgatósági és 3 felügyelő-bizottsági tag lemondásának tudomásul vétele.
 4. 2 új igazgatósági és 3 felügyelő-bizottsági tagnak megválasztása.
 5. Az alapszabályoknak a minisztérium által rendelt kiegészítése és megváltoztatása.
 6. Esetleges indítványok.
- A mérleg és zárszámadások a közgyűlést megelőzőleg a r.-t. üzlethelyiségében minden részvényes által megtekinthető.
Satu-Mare, 1924. március 21.
az igazgatóság.

Alapítva : 1877.

ROSENFELD
MIKSA

üzletébe megérkeztek a

bécsi és prágai
VÁSÁROK

szenzátiós

Szővet, voil, delain

tavaszi ujdonságai

március

17-től — 25-ig

nagy tavaszi

szövetvásárt

rendezünk rendkívüli
olcsó árakon békebeli
minőségű árut adunk.

Vászon

és damastárunkban
gyári raktár!

A város központjában
butorozott szoba
kiadó. a Kiadóhivatalban
Cim

Kardos divatáruház a legelőkelőbb!

Tavaszi cipővásár!

Legolcsóbb

Tavaszi cipővásár!

Legjobb C i p ő t Legszebb

VAJDA HENRIK volt Bata bizománys cipőáruházában

Strada Mihal Viteazul (volt Rákóczy-utca) Püspöki nagyáruház.

Nyomatott Weisz Sándor könyvnyomdájában Satu-Mare, Piata Bratianu 9.